

Svar på Gashaw Bibanis och 15 andra ledamöters motion om att lägga till sysselsättningsvillkor i kommunens upphandlingar

VD/6420/00.02.00.03/2025

PT/TE/EV/JK/SE/AP

Gashaw Bibani och 15 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vi undertecknade fullmäktigeledamöter föreslår att kommunen systematiskt inför sysselsättningsvillkor vid alla betydande upphandlingar och investeringar.

Motiveringar:

- Kommunen är en av områdets största arbetsgivare och upphandlare. Upphandlingarna har ett betydande årligt värde och har en direkt inverkan på den lokala sysselsättningen.
- I många kommuner tillämpas redan praxis enligt vilken entreprenörer och tjänsteproducenter ska sysselsätta ett visst antal långtidsarbetslösa, unga, partiellt arbetsföra eller invandrare. Detta har visat sig vara ett effektivt sätt att förebygga marginalisering och stärka delaktigheten i arbetslivet.
- Införandet av sysselsättningsvillkor hindrar inte konkurrensen, utan ökar upphandlingarnas samhälleliga inverkan. De kan flexibelt sättas i förhållande till upphandlingens storlek och innehåll.

Vi föreslår att:

1. Kommunen inför sysselsättningsvillkor för alla upphandlingar och entreprenader som överstiger [100 000 €].
2. Villkoret skulle kunna vara exempelvis att: ”Leverantören ska under upphandlingsavtalet sysselsätta en långtidsarbetslös, en ung arbetssökande eller en partiellt arbetsför person för minst [3–6 månader].”
3. Kommunen följer upp och rapporterar årligen hur många personer som har fått en arbetsmöjlighet genom upphandlingar.
4. Upphandlande enheter och leverantörer erbjuds handledning och stöd för att sysselsättningsvillkoren ska kunna genomföras smidigt.

Nytta för kommunen och kommuninvånarna:

- Fler arbetsplatser särskilt för arbetssökande i en svag situation.
- Stärker den lokala livskraften och förebygger utslagning.
- Förbättrar kommunens anseende som ansvarig arbetsgivare och upphandlare.
- Stödjer kommunens strategiska mål att främja sysselsättningen och välfärden.”

Stadsfullmäktige 22.9.2025 § 17

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Gashaw Bibanis och 15 andra ledamöters undertecknade motion om att lägga till sysselsättningsvillkor i kommunens upphandlingar

Verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft konstaterar följande som sitt svar:

I Vanda har sysselsättningsvillkor i årtal använts som en del av ansvarsfulla upphandlingar. Verksamheten har utvecklats genom flera nationella samarbetsprojekt (SIEPP, HANDU, LÖYTÖ) i flera års tid, och införandet av sysselsättningsvillkor i upphandlingsavtal är en del av det normala upphandlingsförfarandet vid serviceenheten för upphandlingar. Varje konkurrensutsättning som överskrider det nationella tröskelvärdet utvärderas i Vanda med hjälp av flera olika ansvarsaspekter, och användningen av sysselsättningsvillkor ingår i denna sektorsövergripande utvärderingsprocess vid serviceenheten för upphandlingar.

Användningen av sysselsättningsvillkor främjas också inom upphandlingar och investeringar vid stadsmiljöns verksamhetsområde. Den aktör som ansvarar för konkurrensutsättningen av upphandlingar ser till att sysselsättningsvillkor läggs till i konkurrensutsättningshandlingarna. Arbetsgivartjänsterna inom sysselsättningsservicen erbjuder såväl rekryteringsstöd för serviceproducenter som konsultationshjälp för upphandlingssakkunniga. Genom samarbete säkerställs högklassig service och en utvärdering av upphandlingar som baserar sig på mångsidig sakkunskap.

Kommunen inför sysselsättningsvillkor för alla upphandlingar och entreprenader som överstiger [100 000 €].

I upphandlingarnas beredningsskede bedömer vi systematiskt och från fall till fall om sysselsättningsvillkoret är lämpligt för upphandlingen. Ett kriterium är upphandlingens värde. Upphandlingens värde bör vara tillräckligt stort för att sysselsättningskyldigheten inte ska bli en orimligt stor börda för anbudsgivarna, vilket i sin tur kan minska antalet anbud eller höja upphandlingspriset orimligt. Det bör inte fastställas ett exakt eurobelopp för användningen av sysselsättningsvillkoret, utan utgångspunkten är att sysselsättningsvillkoret alltid används när det enligt en helhetsbedömning är lämpligt för upphandlingen. I praktiken finns det fall där värdet på upphandlingen kan vara betydande, men antalet anställda i företaget kan vara mycket litet, varvid det är orimligt att sysselsätta ens en person.

Villkoret skulle kunna vara exempelvis att: "Leverantören ska under upphandlingsavtalet sysselsätta en långtidsarbetslös, en ung arbetssökande eller en partiellt arbetsför person för minst [3–6 månader]."

Vid upphandlingarna används en sysselsättningsvillkorssmall som anpassas enligt upphandlingsobjektet från fall till fall. Villkorets innehåll uppdateras tillsammans med sysselsättningsservicen för att motsvara den lagstiftning och sysselsättningssituation som gäller för tillfället (dvs. vilken målgrupp man vill rikta sysselsättningsåtgärderna till vid ifrågavarande tidpunkt).

Kommunen följer upp och rapporterar årligen hur många personer som har fått en arbetsmöjlighet genom upphandlingar.

Vi utvecklar ständigt rapporteringen och uppföljningen av sysselsättningsvillkoren. En utmaning är dock arbetstagarnas dataskydd och därmed de utmaningar som är förknippade med dataöverföring. I upphandlingsavtalen har leverantörerna förutsatts att rapportera hur sysselsättningsvillkoret uppfylls under avtalsperioden. Av dataskyddsskäl har vi inte möjlighet att intyga riktigheten av innehållet i

rapporteringen, utan uppföljningen baserar sig på förtroende. I framtiden rapporterar vi antalet personer som fått arbete genom upphandlingar som en del av upphandlingsrapporteringen.

Upphandlande enheter och leverantörer erbjuds handledning och stöd för att sysselsättningsvillkoren ska kunna genomföras smidigt.

Serviceenheten för upphandlingar samarbetar kontinuerligt med sysselsättningsservicen bland annat i beredningsskedet av upphandlingarna och utvecklingen av uppföljningen. I upphandlingshandlingarna anges det för anbudsgivarna att de får råd och stöd i frågor som gäller sysselsättning direkt av Vanda stads arbetsgivartjänster.

Stadsstyrelsen 26.1.2026 § 28

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamoten Gashaw Bibani och de 15 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade att återremittera ärendet för beredning.

Bilaga:

- Gashaw Bibanis och 15 andra ledamöters undertecknade motion om att lägga till sysselsättningsvillkor i kommunens upphandlingar

Verkställighet: juridiska ärenden och beslutsberedning, förslag till fullmäktige

Anvisningar för sökande av ändring: 3.1 Förbud mot att begära omprövning och anföra besvär

Närmare information:

Tiina Ekholm 0503813852

tiina.ekholm@vantaa.fi

Verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft konstaterar följande som sitt svar:

I Vanda har sysselsättningsvillkor i årtal använts som en del av ansvarsfulla upphandlingar. Verksamheten har utvecklats genom flera nationella samarbetsprojekt (SIEPP, HANDU, LÖYTÖ) i flera års tid, och införandet av sysselsättningsvillkor i upphandlingsavtal är en del av det normala upphandlingsförfarandet vid serviceenheten för upphandlingar. Varje konkurrensutsättning som överskrider det nationella tröskelvärdet utvärderas i Vanda med hjälp av flera olika ansvarsaspekter, och användningen av sysselsättningsvillkor ingår i denna sektorsövergripande utvärderingsprocess vid serviceenheten för upphandlingar.

Användningen av sysselsättningsvillkor främjas också inom upphandlingar och investeringar vid stadsmiljöns verksamhetsområde. Den aktör som ansvarar för konkurrensutsättningen av upphandlingar ser till att sysselsättningsvillkor läggs till i konkurrensutsättningshandlingarna. Arbetsgivartjänsterna inom sysselsättningsservicen erbjuder såväl rekryteringsstöd för serviceproducenter som

konsultationshjälp för upphandlingssakkunniga. Genom samarbete säkerställs högklassig service och en utvärdering av upphandlingar som baserar sig på mångsidig sakkunskap.

Kommunen inför sysselsättningsvillkor för alla upphandlingar och entreprenader som överstiger [100 000 €].

I upphandlingarnas beredningsskede bedömer vi systematiskt och från fall till fall om sysselsättningsvillkoret är lämpligt för upphandlingen. Ett kriterium är upphandlingens värde. Upphandlingens värde bör vara tillräckligt stort för att sysselsättningsskyldigheten inte ska bli en orimligt stor börda för anbudsgivarna, vilket i sin tur kan minska antalet anbud eller höja upphandlingspriset orimligt. Det bör inte fastställas ett exakt eurobelopp för användningen av sysselsättningsvillkoret, utan utgångspunkten är att sysselsättningsvillkoret alltid används när det enligt en helhetsbedömning är lämpligt för upphandlingen. I praktiken finns det fall där värdet på upphandlingen kan vara betydande, men antalet anställda i företaget kan vara mycket litet, varvid det är orimligt att sysselsätta ens en person.

Villkoret skulle kunna vara exempelvis att: "Leverantören ska under upphandlingsavtalet sysselsätta en långtidsarbetslös, en ung arbetssökande eller en partiellt arbetsför person för minst [3–6 månader]."

Vid upphandlingarna används en sysselsättningsvillkorsmall som anpassas enligt upphandlingsobjektet från fall till fall. Med sysselsättningsvillkor avses sysselsättning eller läroavtalsutbildning för personer som har en svag ställning på arbetsmarknaden. Personer som har en svag ställning på arbetsmarknaden är alla som varit arbetslösa mer än 12 månader, alla unga under 30 år som varit arbetslösa mer än 6 månader, unga under 30 år utan yrkesutbildning, arbetslösa invandrare eller arbetslösa personer med främmande språk som modersmål som har rätt att arbeta, partiellt arbetsföra arbetslösa (med partiellt arbetsför avses en person med en sjukdom eller skada som begränsar förmågan att arbeta, men som kan arbeta inom ramen för sin återstående arbetsförmåga), arbetssökande med funktionsnedsättning och arbetslösa över 55 år.

Villkorets innehåll uppdateras tillsammans med sysselsättningsservicen för att motsvara den lagstiftning och sysselsättningssituation som gäller för tillfället (dvs. vilken målgrupp man vill rikta sysselsättningsåtgärderna till vid ifrågavarande tidpunkt). Genom villkoret stärks det sociala ansvarstagandet vid upphandlingar enligt s. 85 i budgeten.

Användningen av sysselsättningsvillkor kan producera indirekta inbesparingar relaterade till upphandlingen, om den utvalda serviceproducenten sysselsätter t.ex. en långtidsarbetslös. I det sammanhanget uppstår inbesparingar bland annat i kommunandelarna i arbetsmarknadsstödet, sysselsättningsfrämjande tjänster och det administrativa arbetet för sysselsättningsexperter.

Kommunen följer upp och rapporterar årligen hur många personer som har fått en arbetsmöjlighet genom upphandlingar.

Vi utvecklar ständigt rapporteringen och uppföljningen av sysselsättningsvillkoren. En utmaning är dock arbetstagarnas dataskydd och därmed de utmaningar som är förknippade med dataöverföring. I upphandlingsavtalen har leverantörerna förutsatts att rapportera hur sysselsättningsvillkoret uppfylls under avtalsperioden. Av dataskyddsskäl har vi inte möjlighet att intyga riktigheten av innehållet i rapporteringen, utan uppföljningen baserar sig på förtroende. Från och med 2026 rapporterar vi antalet personer som fått arbete genom upphandlingar som en del av upphandlingsrapporteringen. Trots utmaningarna strävar vi efter att utveckla rapporteringen som gäller sysselsättningsvillkor tillsammans

med sysselsättningsservicen och företagen, till exempel genom att i rapporterna skilja mellan dem som är tillfälligt sysselsatta och fast anställda och dem som deltar i läroavtalsutbildning.

Upphandlande enheter och leverantörer erbjuder handledning och stöd för att sysselsättningsvillkoren ska kunna genomföras smidigt.

Serviceenheten för upphandlingar samarbetar kontinuerligt med sysselsättningsservicen bland annat i beredningsskedet av upphandlingarna och utvecklingen av uppföljningen. I upphandlingshandlingarna anges det för anbudsgivarna att de får råd och stöd i frågor som gäller sysselsättning direkt av Vanda stads arbetsgivartjänster. Till varje upphandling fogas arbetsgivartjänsternas kontaktuppgifter för att serviceproducenterna lätt ska få hjälp med att hitta kunder som uppfyller villkoret.

Sysselsättnings- och integrationsservicens arbetsgivartjänster stöder de utvalda serviceproducenterna att hitta kunder som är Vandabor och uppfyller sysselsättningsvillkoret och är i en svår ställning på arbetsmarknaden. Arbetsgivartjänsterna kontaktar de utvalda serviceproducenterna som omfattas av sysselsättningsvillkoret och erbjuder på eget initiativ stöd för att hitta en lämplig kund. Utöver allmänt stöd erbjuder vi arbetsgivarna lönesubvention, Vandas eget rekryteringsstöd som är under beredning och arbets- och näringsministeriets rekryteringsstöd för unga under 2026–2027.

Stadsstyrelsen 9.3.20 26 § 14

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamoten Gashaw Bibani och de 15 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 23.3.2026

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilaga:

- Gashaw Bibanis och 15 andra ledamöters undertecknade motion om att lägga till sysselsättningsvillkor i kommunens upphandlingar

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information: Tiina Ekholm, upphandlingsdirektör 0503813852
tiina.ekholm@vantaa.fi